Sygn. akt X GC 1096/15

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 sierpnia 2016 roku

Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie X Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Grzegorz Urbanik
Protokolantka:	sekretarz sądowy I. S.

po rozpoznaniu w dniu 24 sierpnia 2016 r. w Szczecinie sprawy

z powództwa: F. K.

przeciwko: L. S. C. de S. y (...) S.A. w M.

o zapłatę

1. Umarza postępowanie w zakresie roszczenia głównego 123 zł (sto dwadzieścia trzy złote) wraz z odsetkami ustawowymi od tej kwoty od dnia 16 stycznia 2015 r.

2. Oddala powództwo w pozostałym zakresie.

3. Zasądza od powoda na rzecz pozwanego koszty procesu w kwocie 156,38 zł (sto pięćdziesiąt sześć złotych i trzydzieści osiem groszy).

Sygn. akt X GC 1096/15

UZASADNIENIE

Sprawa została rozpoznana w postępowaniu zwykłym

Powód F. K. wniósł pozew przeciwko L. S. C. de S. y (...) S.A. w M. o zapłatę kwoty 123 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 16 stycznia 2015 roku oraz kwoty 861 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 30 grudnia 2013 roku wraz z kosztami postępowania.

Uzasadniając żądanie pozwu co do kwoty 123 zł wskazał, że w dniu 5 listopada 2013 roku uszkodzeniu uległ pojazd marki T. należący do A. T. (1). Sprawca kolizji legitymował się ubezpieczeniem OC u pozwanej. Powód wskazał dalej, że poszkodowana, pozbawiona środka transportu zawarła z powodem umowę najmu pojazdu zastępczego, z którego korzystała od dnia 25 listopada 2013 roku do dnia 5 grudnia 2013 roku, zaś powód niniejszym pozwem dochodzi pozostałej części odszkodowania z tego tytułu na podstawie zawartej umowy cesji wierzytelności.

Uzasadniając zaś żądanie pozwu co do kwoty 861 zł, powód wskazał, że w dniu 8 październiku 2013 roku w wyniku kolizji, której sprawcą była osoba posiadająca ubezpieczenie OC u pozwanej, uszkodzeniu uległ pojazd należący do M. W.. Powód zaznaczył, że poszkodowana, będąc pozbawiona środka transportu zawarła z powodem umowę najmu pojazdu zastępczego, który to trwał w okresie od dnia 6 – 14 listopada 2013 roku. Stawka najmu została ustalona na

kwotę 140 zł za dobę. Powód podkreślił, że po zakończeniu najmu wystawił poszkodowanej fakturę VAT na kwotę 1.377,60 zł, przy czym pozwana tytułem zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego wypłaciła jedynie kwotę 516,60 zł, weryfikując uzasadniony czas najmu do 3 dni. Wysokość dobowej stawki najmu nie była sporna. Uzasadniając legitymację czynną powód wskazał na zawartą z poszkodowaną umowę cesji wierzytelności.

W odpowiedzi na pozew pozwana L. S. C. de S. y (...) S.A. w M. wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów postępowania.

W treści uzasadnienia pozwana wskazała, że uiściła kwotę 123 zł tytułem szkody poniesionej przez A. T. (1) z tytułu kosztów najmu pojazdu zastępczego. W odniesieniu natomiast do żądania zapłaty kwoty 861 zł tytułem szkody poniesionej w związku z najmem pojazdu zastępczego przez M. W. pozwana wskazała, że zakres uszkodzeń w pojeździe uzasadniał jedynie najem pojazdu zastępczego przez okres 3 dni, tym bardziej, że uszkodzenia pojazdu nie wymagały wyłączenia pojazdu z ruchu. Zdaniem pozwanej najem pojazdu zastępczego przez okres dłuższy niż uznane trzy dni, stanowi o braku współdziałania poszkodowanej w minimalizacji szkody. Niezależnie od tego pozwana zakwestionowała fakt istnienia roszczenia wskazując, że wobec niedokonania zapłaty za najem przez poszkodowaną, roszczenie wobec ubezpieczyciela nie powstało.

Pismem z dnia 31 marca 2016 roku powód F. K. cofnął powództwo co do kwoty 123 zł wraz z odsetkami od tej kwoty, oświadczając jednocześnie że zrzeka się roszczenia w tym zakresie (dotyczy szkody powstałej w majątku poszkodowanej A. T. (1)) i podtrzymując żądanie w pozostałej części.

Pismem z dnia 10 czerwca 2016 roku powód złożył wniosek o wezwanie do udziału w sprawie M. W.. Uzasadniając żądanie, powód wskazał, że treść zeznań M. W. wskazuje, że wynajęła ona pojazd zastępczy, pomimo, że go nie potrzebowała, co uzasadnia skierowanie żądanie wprost do niej, zgodnie z postanowieniami umowy cesji wierzytelności.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W wyniku kolizji, która miała miejsce w dniu 5 listopada 2013 roku, uszkodzeniu uległ należący do poszkodowanej A. T. (2), pojazd marki T. (...) o nr rej (...). Sprawca kolizji legitymował się umową ubezpieczenia zawartą z pozwaną L. S. C. de S. y (...) S.A. w M. Oddział w Polsce.

Niesporne

W związku z brakiem możliwości korzystania z uszkodzonego pojazdu poszkodowana A. T. (1) zawarła w dniu 25 listopada 2013 roku z powodem F. K. umowę najmu pojazdu zastępczego marki S.. Dobowa stawka najmu została ustalona na kwotę 400 zł netto. Najem pojazdu trwał do dnia 5 grudnia 2013 roku, a jego koszt zamknął się kwotą 4 920 zł brutto. Pojazd zastępczy był poszkodowanej niezbędny m.in. do dojazdów do pracy.

Dowód:

- umowa najmu k. 9,
- oświadczenie k. 10,
- zlecenie naprawy k. 11,
- fakturę VAT nr (...) k. 12.

W dniu 25 listopada 2013 roku poszkodowana A. T. (1) zawarła z powodem umowę cesji wierzytelności przysługującej jej w związku ze szkodą komunikacyjną zarejestrowaną u pozwanej pod nr (...), celem zaspokojenia wierzytelności powoda z tytułu najmu pojazdu zastępczego.

Dowód:

- umowa cesji wierzytelności k. 13.

Pismem z dnia 11 grudnia 2013 roku F. K. wezwał przeciwko L. S. C. de S. y (...) S.A. w M. do zapłaty kwoty 4.920 zł tytułem zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego.

Dowód:

- wezwanie do zapłaty z dnia 11 grudnia 2013 r. k. 15-18,
- pełnomocnictwo k. 19.

Decyzją z dnia 11 marca 2014 roku pozwana uznała swoją odpowiedzialność i tytułem zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego przyznała kwotę 1.599 zł, przyznaną po dokonaniu weryfikacji dobowej stawki najmu pojazdu zastępczego do kwoty 130 zł netto.

Dowód:

- decyzja z dnia 11 marca 2014 r. k. 14.

W dniu 29 lutego 2016 roku ubezpieczyciel przyznał F. K. dopłatę do odszkodowania po stawce 140 zł i zapłaciła na rzecz powoda kwotę 123 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 16 stycznia 2015 roku w wysokości 10,51 zł.

Dowód:

- decyzja z dnia 29 lutego 2016 r. k. 70,
- potwierdzenia przelewu z dnia 1 marca 2016 r. k. 71-72.

W wyniku kolizji, która miała miejsce w dniu 8 października 2013 roku, uszkodzeniu uległ należący do poszkodowanej M. W., pojazd marki N. (...) o nr rej. (...). Sprawca kolizji legitymował się umową ubezpieczenia zawartą z pozwaną L. S. C. de S. y (...) S.A. w M..

Niesporne

Poszkodowana M. W. zawarła z powodem F. K. w dniu 6 listopada 2013 roku umowę najmu pojazdu zastępczego marki S.. Dobowa stawka najmu została ustalona na kwotę 140 zł netto. Najem pojazdu trwał do dnia 14 listopada 2013 roku, a jego koszt zamknął się kwotą 1.377,60 zł brutto. Pojazd zastępczy nie był poszkodowanej niezbędny do realizowania bieżących potrzeb, a wynajęty pojazd oddała do incydentalnego korzystania swojemu partnerowi, który nie posiadał własnego pojazdu.

Dowód:

- umowa najmu k. 20,
- oświadczenie k. 21,
- fakturę VAT nr (...) k. 22,
- dokumenty w aktach szkody – płyta CD k. 62
- zeznania świadka M. W. k. 104-105,
- zeznania świadka J. P. k. 121-122.

W dniu 6 listopada 2013 roku poszkodowana M. W. zawarła z F. K. umowę cesji wierzytelności przysługującej jej w związku ze szkodą komunikacyjną zarejestrowaną u pozwanej pod nr (...)- (...), celem zaspokojenia wierzytelności powoda z tytułu najmu pojazdu zastępczego.

Dowód:

- umowa cesji wierzytelności k. 23.

Pismem z dnia 29 listopada 2013 roku F. K. wezwał ubezpieczyciela do zapłaty kwoty 1.377,60 zł, tytułem zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego.

Dowód:

- wezwanie do zapłaty z dnia 29 listopada 2013 r. k. 24-27,
- pełnomocnictwo k. 28,
- akta szkody – dokumenty CD k. 62

Decyzją z dnia 13 grudnia 2013 roku ubezpieczyciel uznał swoją odpowiedzialność i tytułem zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego przyznał kwotę 516,60 zł, ustaloną po weryfikacji niezbędnego czasu najmu pojazdu zastępczego do 3 dni. Dobowej stawki najmu w wysokości 140 zł netto pozwana nie kwestionowała.

Dowód:

- decyzja z dnia 12 grudnia 2013 r. k. 29.

Sąd zważył co następuje:

Początkowo powód niniejszym pozwem domagał się zapłaty kwoty 123 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 16 stycznia 2015 roku oraz kwoty 861 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 30 grudnia 2013 roku wraz z kosztami postępowania.

Wskutek dokonanej po wytoczeniu powództwa przez pozwaną zapłaty kwoty 123 zł wraz z należnymi od dnia 16 stycznia 2015 roku odsetkami ustawowymi, powód pismem z dnia 31 marca 2016 roku cofnął powództwo, zrzekając się roszczenia w tym zakresie.

Zgodnie z treścią art. 203 § 1 k.p.c. pozew może być cofnięty bez zezwolenia pozwanego, aż do rozpoczęcia rozprawy, a jeżeli z cofnięciem powództwa połączone jest zrzeczenie się roszczenia – aż do wydania wyroku. Mając na uwadze, że okoliczności niniejszej sprawy nie wskazują, ażeby tak podjęta czynność procesowa naruszała treść art. 203 § 4 k.p.c., zgodnie z art. 355 § 1 k.p.c. postępowanie w cofniętym zakresie należało umorzyć, o czym orzeczono w punkcie 1 sentencji.

Powództwo w pozostałym zakresie, jako nieuzasadnione podlegało oddaleniu.

Zgodnie z przepisem art. 822 k.c. - w wyniku zawarcia umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej - zakład ubezpieczeń zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo osoba, na rzecz której została zawarta umowa ubezpieczenia. Świadczenie ubezpieczyciela obejmuje zapłatę sumy pieniężnej odpowiadającej wysokości poniesionej przez poszkodowanego szkody (art. 805 k.c.). Odszkodowanie ustala się i wypłaca w granicach odpowiedzialności cywilnej sprawcy szkody. Poszkodowany może zgłosić swoje roszczenie bezpośrednio wobec zakładu ubezpieczeń – co też w niniejszej sprawie strona powodowa uczyniła. Sprawca szkody w wypadku komunikacyjnym ponosi odpowiedzialność na podstawie art. 436 k.c. oraz według zasad określonych w art. 363 k.c., a w wypadku odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń - według zasad określonych w § 2 tego przepisu. Przy czym zobowiązany ponosi odpowiedzialność za normalne następstwa działania, z którego szkoda wynikła. Zgodnie

natomiast z obowiązującą w polskim prawie cywilnym zasadą pełnego odszkodowania, którą wyraża przepis art. 361 § 2 k.c., naprawienie szkody ma zapewnić całkowitą kompensatę doznanego przez poszkodowanego uszczerbku, nie może ono jednak przewyższać wysokości faktycznie poniesionej szkody. Naprawienie szkody następuje w granicach wyznaczonych przez adekwatny (normalny) związek przyczynowy.

Należy wskazać, że konieczność wynajęcia pojazdu zastępczego w związku z powstałą szkodą, niewątpliwie może stanowić szkodę w majątku zobowiązanego, a w konsekwencji, ubezpieczyciel jest zobowiązany wypłacić odszkodowanie odpowiadające kosztom poniesionym z tego tytułu. W przypadku gdy mamy do czynienia z pojazdem nadającym się do naprawy, koszty najmu przez poszkodowanego samochodu zastępczego obejmują okres konieczny i niezbędny do naprawy pojazdu.

Na gruncie niniejszej sprawy kwestia odpowiedzialności pozwanej, jako ubezpieczyciela sprawcy kolizji, pozostała bezsporna. Spór zaś dotyczył wysokości wypłaconego odszkodowania tytułem zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego. Pozwana przyjmując swoją odpowiedzialność co do zasady, uznała, że należne z tytułu zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego odszkodowanie winno zamknąć się kwotą 516,60 zł tj. za 3 dni uzasadnionego jej zdaniem czasu najmu pojazdu zastępczego, odpowiadającego uzasadnionemu czasowi naprawy przy uwzględnieniu stawki najmu 140 zł netto/doba. Powód natomiast w toku niniejszego postępowania wskazywał, że łączny czas najmu pojazdu zastępczego wynosił 8 dni i trwał do dnia zakończenia naprawy.

W nawiązaniu do powyższego Sąd zwrócił uwagę, że choć sama zasadność roszczenia do ubezpieczyciela o zwrot kosztów najmu pojazdu zastępczego nie budzi wątpliwości w świetle przyjęcia idei, że utrata możliwości korzystania z rzeczy stanowi szkodę majątkową (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 8 września 2004r., IV CK 672/03) i jeżeli poszkodowany poniósł w związku z tym koszty, które były konieczne na najem pojazdu zastępczego, to z zasady mieszczą się one w granicach skutków szkodowych podlegających wyrównaniu, to w okolicznościach niniejszej sprawy – przede wszystkim biorąc pod uwagę zeznania świadka M. W. – żądanie zwrotu tych kosztów nie mogło podlegać uwzględnieniu, jako ekonomicznie uzasadnione. Nie ma potrzeby przytaczania poglądów judykatury, w których wskazywano, że poszkodowany nie musi wykazywać szczególnych potrzeb uzasadniających zwrot kosztów najmu samochodu zastępczego. Utrata możliwości korzystania z pojazdu jest szkodą samą w sobie, zatem nie ma znaczenia do jakich celów poszkodowana wykorzystywała pojazd. Niemniej Sąd stoi na stanowisku, że obowiązek zwrotu powyższych kosztów przez sprawcę szkody, a co za tym idzie ubezpieczyciela, powstaje dopiero wówczas, gdy poszkodowany w ogóle miał potrzebę wynajęcia samochodu. Bez potrzeby analizy, w jakim celu osobie poszkodowanej samochód był potrzebny np. dojazd do sklepu, czy dojazd do pracy.

Poszkodowana M. W. początkowo zeznała, że pojazd zastępczy był jej niezbędny w celu realizacji bieżących potrzeb, to jednakże ostatecznie w toku zeznań wskazała, że pojazdu zastępczego nie potrzebowała. Poszkodowana wyjaśniła, że oddała go do korzystania swojemu partnerowi J. P.. Co prawda, po szeregu pytaniach pełnomocnika powoda, świadek Jaku P. zeznał, że najprawdopodobniej podwoził poszkodowaną samochodem, jednakże powyższe w żadnej mierze nie może skutkować uznaniem, że M. W. samochód zastępczy potrzebowała. Brak było również podstaw do uznania, że była zobowiązana do użyczenia swojego samochodu partnerowi. M. W. zeznała, że jej samochód nie był potrzebny, a likwidacją szkody zajmował się jej chłopak J. P.. To najprawdopodobniej zatem jemu zatem zaproponowano najem samochodu zastępczego, na co poszkodowana wyraziła zgodę. Z doświadczenia życiowego, a także mając na uwadze analizę szereg podobnych przez Sąd spraw, wyłania się obraz, z którego wynika, że osobami często najbardziej zainteresowanymi wynajem samochodu zastępczego w ramach rozliczenia bezgotówkowego nie są najemcy, a wynajmujący.

W kontekście powyższego, mając jednocześnie na uwadze, że obowiązkiem poszkodowanego wynikającym zarówno z art. 826 § 1 k.c., jak i art. 16 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych jest minimalizacja skutków szkody, zaś art. 361 k.c. w zw. z art. 363 k.c. przewiduje obowiązek pokrycia przez dłużnika jedynie normalnych skutków następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła, Sąd stwierdził, że brak było podstaw do uznania, że koszt najmu pojazdu zastępczego, który nie był poszkodowanej potrzebny i z którego poszkodowana faktycznie nie

korzystała, mieści się w granicach adekwatnego i normalnego związku przyczynowego, skutkującego obowiązkiem zwrotu powstałych w związku z jego wynajęciem kosztów.

Powyższemu nie sprzeciwiał się także w zasadzie sam powód, który w treści wniosku o przypozwanie do udziału w sprawie M. W., wniesionego w związku z treścią jej zeznań, zasugerował brak odpowiedzialności ubezpieczyciela w tym zakresie.

W efekcie zatem, wobec braku uzasadnionej konieczności najmu pojazdu zastępczego po stronie poszkodowanej (wynajęcie go pomimo, iż nie był potrzebny i oddanie go do korzystania ówczesnemu chłopakowi), Sąd nie znalazł podstaw do uznania żądania pozwu za uzasadnione, co doprowadziło do oddalenia powództwa w podtrzymanym zakresie w całości.

Marginalnie jeszcze Sąd zwrócił uwagę, że stanowisko pozwanej, jakoby w wyniku braku zapłaty za najem przez poszkodowaną roszczenie wobec ubezpieczyciela nie powstało, nie mogło zasługiwać na aprobatę. Zgodnie bowiem z poglądem dominującym w orzecznictwie już samo powstanie wymagalnej wierzytelności o zapłatę czynszu najmu powoduje powstanie u poszkodowanego nowych pasywów, które pomimo iż nie zostały pokryte bezpośrednio przez poszkodowanego wchodzą w skład szkody. Podkreślenia wymaga, że poszkodowany w wyniku przeniesienia wierzytelności na powoda – wbrew twierdzeniom pozwanej - zwolnił się z obowiązku uregulowania należności z tytułu najmu pojazdu zastępczego, a tym samym dokonał swego rodzaju „zapłaty". Podobne stanowisko zajął także Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 10 lipca 2008 roku (sygn. akt III CZP 62/08, OSNC 2009, nr 7-8, poz. 106) wskazując, iż pojęcie strat jakie poszkodowany poniósł w rozumieniu art. 361 § 2 k.c. obejmuje także niezaspokojone przez poszkodowanego, wymagalne zobowiązanie na rzecz osoby trzeciej (zob. także uzasadnienie do wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 13 września 2013 roku, sygn. akt VIII Ga 244/13).

Sąd postanowił pominąć dowód z opinii biegłego, co warto podkreślić, zawnioskowany przez stronę pozwaną, na okoliczność ustalenia uzasadnionego przebiegiem likwidacji szkody i względami technologicznymi koniecznego okresu najmu samochodu poszkodowanej M. N. Primera. Powód argumentował, że celem ustalenia uzasadnionego okresu najmu samochodu zastępczego należy wziąć pod uwagę nie tylko technologiczny czas naprawy (3 dni), ale także czas likwidacji szkody (pismo powoda z dnia 26 kwietnia 2016 r.). Wydaje się, że powód nie kwestionował samego przyjęcia, że czas naprawy mógł wynieść 3 dni. Jak wskazał powód, na okoliczność procedury likwidacji szkody został zawnioskowany dowód z zeznań świadka M. W.. Niemniej poza lakonicznym stwierdzeniem, że postępowanie ubezpieczyciela doprowadziło do konieczności dłuższego wynajęcia samochodu zastępczego, powód nie naprowadził żadnych dowodów ani konkretnych twierdzeń. Nadto Sąd uznał, że w świetle zeznań M. W., w których przyznała, że nie miała potrzeby wynajęcia samochodu zastępczego, Sąd uznał, że dowód z opinii biegłego jest nieprzydatny.

Dokonując ustaleń stanu faktycznego w sprawie Sąd oparł się na treści przedłożonych do akt dowodów z dokumentów oraz zeznań świadków M. W. i J. P., do których wiarygodności Sąd nie miał wątpliwości.

Powyższe ustalenia dały wyraz w punkcie 2 sentencji.

Konsekwencją powyższego jest orzeczenie o obowiązku poniesienia kosztów procesu. Zgodnie z przepisem art. 108 § 1 k.p.c. sąd rozstrzyga o kosztach w każdym takim orzeczeniu. Przepis art. 98 § 1 k.p.c. określa, iż strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw. Zaznaczyć należy, że częściowe cofnięcie powództwa w wyniku zaspokojenia należności przez pozwaną po wytoczeniu powództwa (tzw. uznanie niewłaściwe), uczyniło ją przegrywająca postępowanie jedynie w tym zakresie, tj. co do kwoty 123 zł. Wobec powyższego, Sąd przyjął, iż powód wygrał spór w 12,5 %, pozwana w 87,5 %, i w takich proporcjach strony mają prawo żądania zwrotu poniesionych przez siebie kosztów. Na koszty powoda złożyły się: opłata od pozwu w kwocie 50 zł, 180 zł tytułem wynagrodzenie pełnomocnika ustalonego na podstawie § 6 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu oraz kwota 17 zł tytułem opłaty od pełnomocnictwa. 12,5 % z sumy powyższych kwot to 30,87 zł. Koszty pozwanej sprowadzają się do kwoty 180 zł ustalonej w oparciu o przepis § 6 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w

sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu oraz kwoty 34 zł tytułem opłaty od pełnomocnictwa (87,5 % z kwoty 214 zł to 187,25 zł). Po skompensowaniu obu należnych kwot należało zasądzić od powoda na rzecz pozwanej różnicę w wysokości 156,38zł.

Mając na uwadze powyższe orzeczono jak na wstępie.